

24. 9. 2021

SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA STRATEGIE ZELENÉ DOHODY PRO EVROPU A DALŠÍ INICIATIVY

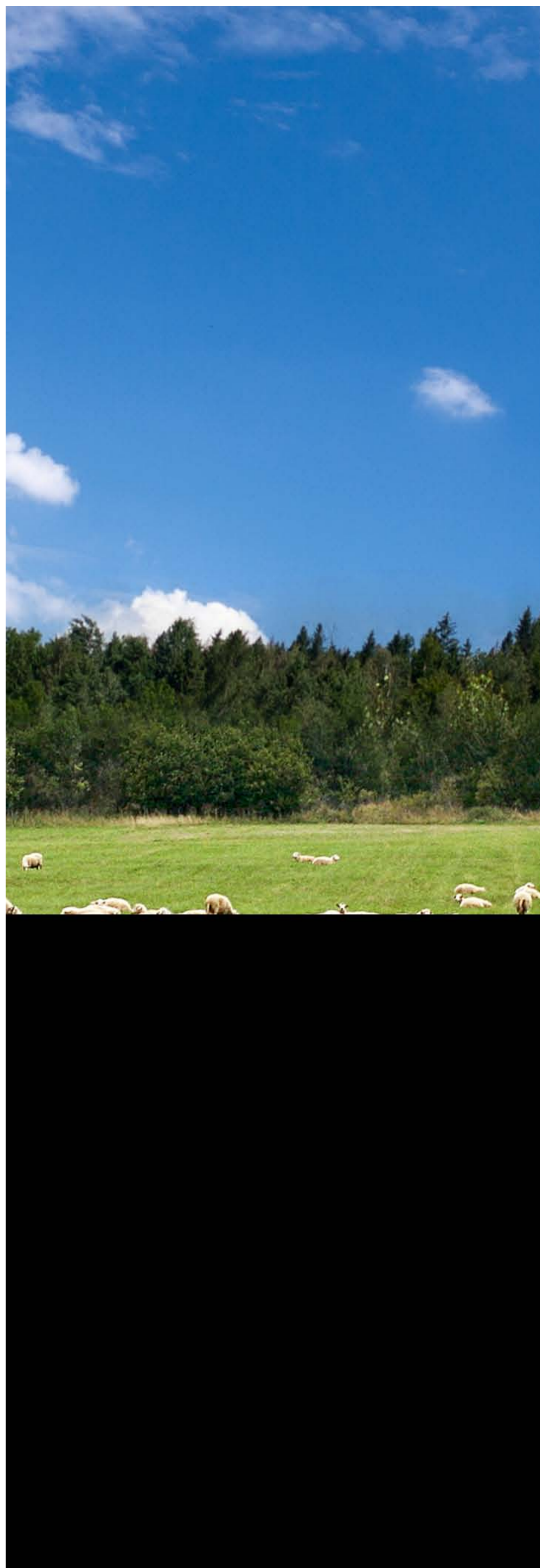
ING. MILOŠ PINKAS
ŘEDITEL ODBORU PRO VZTAHY S EU

OBSAH

- DOHODA O PODOBĚ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY
- ZÁKLADNÍ PRVKY DOHODY K REFORMĚ SZP
- ZELENÁ DOHODA PRO EVROPU
- STRATEGIE EU
- STRATEGIE EVROPSKÉ KOMISE KE SNÍŽENÍ EMISÍ METANU
- STRATEGIE „OD ZEMĚDĚLCE KE SPOTŘEBITELI“ – ZÁKLADNÍ PRVKY
- CÍLE STANOVENÉ VE STRATEGII „OD ZEMĚDĚLCE KE SPOTŘEBITELI A VE STRATEGII K BIODIVERZITĚ
- ZÁKLADNÍ CÍLE STANOVENÉ V OBOU STRATEGIÍCH
- BALÍČEK „FIT FOR 55“
- SHRNUTÍ

DOHODA O PODOBĚ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY

- Na triologu ve dnech 24. a 25. června 2021 byla dosažena dohoda k reformnímu balíčku SZP
- Jedná se o nejzásadnější reformu SZP od vstupu ČR do EU
- Překlopení této dohody do finální podoby legislativních textů je v kompetenci aktuálního SI PŘES
- Vyjednávání reformy SZP bylo z pohledu ČR úspěšné a ČR se podařilo prosadit většinu svých priorit (přes 80 %).
- Oficiální schválení nařízení (základní akty) očekáváme na podzim; následovat by měly delegované a prováděcí nařízení Komise
- Strategický plán musí být předložen EK ke schválení formálně do 1. 1. 2022
- Nová SZP bude úzce svázána se Strategií od zemědělce ke spotřebiteli a Strategií pro biodiverzitu do roku 2030

ZÁKLADNÍ PRVKY DOHODY K REFORMĚ SZP

● Zásadní body dohody:

- Programování SP se týká obou pilířů – alokace na klima a životní prostředí v obou pilířích, ve 2. pilíři nejméně 35 %
- Ekoplatba v 1. pilíři - vyčlenění obálky z přímých plateb na úrovni 25 %, možné převody nevyčerpaných finančních prostředků, časová flexibilita pro využití nevyčerpaných prostředků
- Dobrovolné zastropování na úrovni 100 tis. EUR, možnost snížení základní přímé platby nad 60 tis. EUR až o 85 %, možnost odpočtu nákladů
- Povinná redistributivní platba (platba na první hektary) na úrovni 10 %
- Aktivní zemědělec – jednoduché nastavení, sledování vykonávání zemědělské činnosti v národních registrech, bez dalších dodatečných podmínek

ZÁKLADNÍ PRVKY DOHODY K REFORMĚ SZP

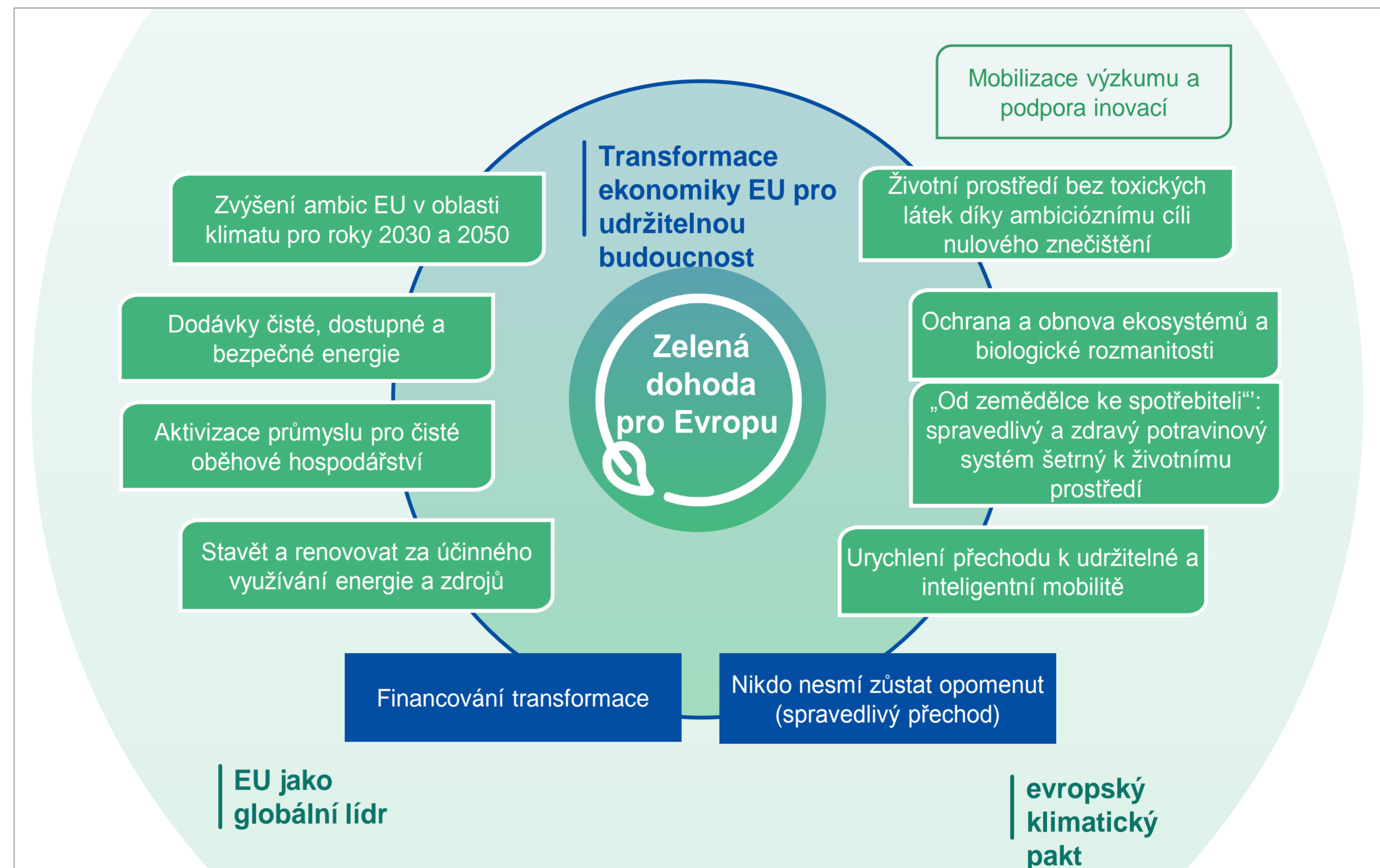
- Podmíněnost – nové nastavení standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy, tzv. GAEC, např. povinnost vyčlenit alespoň 4 % orné půdy pro neprodukční plochy nebo prvky včetně úhoru
- Podpory vázané na produkci – zachování současné úrovně 13 + 2 %
- Zavedení sociální dimenze do SZP - zavedení nejpozději od 1. 1. 2025, implementace ustanovení ze směrnic v oblasti sociálně pracovního práva
- Propojení závazků Evropské zelené dohody s podmínkami a cíli Strategického plánu – požadavek EK na zapracování cílů vyplývajících z nových Strategií (od zemědělce ke spotřebiteli, biologická rozmanitost) do Strategického plánu

ZELENÁ DOHODA PRO EVROPU

„Smyslem Zelené dohody pro Evropu a strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ je vytvořit nový systém, v němž by příroda, potravinové systémy a biologická rozmanitost byly ve větší rovnováze, a chránit tak zdraví a dobré životní podmínky občanů a zároveň zvýšit konkurenceschopnost a odolnost EU,“

Frans Timmermans

místopředseda
Evropské komise pro
Zelenou dohodu pro
Evropu

- **Cílem Zelené dohody je klimaticky neutrální Evropa do roku 2050**
- Na cíli vytvořit z Evropy klimaticky neutrální kontinent do roku 2050 se shodli lídři zemí Evropské unie 12. prosince 2019 – naplňování Pařížské dohody
- Zelená dohoda je zastřešujícím dokumentem pro jednotlivé iniciativy Komise
- Pro oblast zemědělství jsou relevantní strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a „K biodiverzitě EU do roku 2030“

STRATEGIE EVROPSKÉ KOMISE

Strategie EU ke
snížení emisí
metanu

- Vydána dne 14.
10. 2020

Strategie EU „Od
zemědělce ke
spotřebiteli

- Vydána dne 20.
5. 2020

Strategie EU k
biologické
rozmanitosti

- Vydána dne 20.
5. 2020

- Strategie vytvořeny a cíle stanoveny Evropskou komisí - otázkou je rozdělení na jednotlivé ČS
- cíle obsažené ve strategiích vztaženy k roku 2030
- **Strategie ke snížení emisí metanu** = opatření pro snížení emisí metanu v rámci snahy o dosažení ambicióznějšího klimatického cíle do roku 2030
- **Strategie od zemědělce ke spotřebiteli** = udržitelné potravinové systémy
- **Strategie pro biologickou rozmanitost EU do roku 2030** = zastavení mizení druhů rostlin a živočichů do roku 2030
- navazují desítky legislativních a nelegislativních aktivit EK

STRATEGIE EU KE SNÍŽENÍ EMISÍ METANU

- Dle EK je snížení emisí metanu zásadní pro dosažení klimatické neutrality EU do roku 2050 i cílů v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030
- Dle EK snížení emisí skleníkových plynů o alespoň 55 % bude vyžadovat snížení emisí metanu a to o alespoň 35 až 37 % do roku 2030 oproti roku 2005.
- Dle EK emise metanu ze zemědělství EU se snížily o **přibližně 22 %** od roku 1990, zejména v důsledku snížení počtu chovaných přežvýkavců. V předchozích 5 letech se počty hospodářských zvířat opět zvýšily, což vedlo k mírnému nárůstu emisí
- Dle studie EK z celosvětových emisí metanu je 59 % antropogenních, z nichž **40 až 53 % pochází ze zemědělství**, 19 až 30 % z energetiky a 20 až 26 % z odpadového hospodářství. V EU pak **53 % antropogenních emisí metanu pochází ze zemědělství**, 26 % z odpadového hospodářství a 19 % z energetiky
- Dle EK je zemědělství sektorem s druhým nejvyšším potenciálem snížení emisí metanu

STRATEGIE EU KE SNÍŽENÍ EMISÍ METANU

● Souhrn opatření navržených EK – akce v zemědělství:

- Do konce roku 2021 EK ve spolupráci s experty vytvoří inventář nejlepších praktik a dostupných technologií k podpoře širšího přijetí inovativních mitigačních opatření (prozatím neuskutečněno).
- Do roku 2022 EK poskytne digitální šablonu „uhlíkového navigátora“ a pokyny pro kvantitativní výpočet emisí GHG a jejich pohlcování.
- EK podpoří přijímání mitigačních technologií skrz širší zavedení „uhlíkového zemědělství“ od roku 2021.
- EK zváží navržení cíleného výzkumu ve strategickém plánu Horizon Europe 2021-2024 zaměřeného na různé faktory efektivně vedoucí ke snížení emisí metanu.

● Globální závazek pro metan

- jedná o nezávazný instrument a primárně o politické gesto. K závazku bylo přizváno 30 států s cílem dosáhnout **30% snížení globálních emisí metanu do roku 2030**

„Strategie „Od zemědělece ke spotřebiteli“ je nový komplexní přístup k tomu, jak Evropané oceňují udržitelnost potravin. Představuje příležitost pro zlepšení životního stylu, zdraví a životního prostředí.“

STRATEGIE „OD ZEMĚDĚLCE KE SPOTŘEBITELI“ ZÁKLADNÍ PRVKY

- Strategie je ústředním prvkem Zelené dohody
- Komplexně řeší problémy **udržitelných potravinových systémů**
- Komplexní – dle EK příležitost pro zlepšení životního stylu, zdraví a životního prostředí
- Cílem dle Komise je **odměnit** ty, kteří již přešli na udržitelné postupy a umožnit tento přechod i ostatním
- Komise bude **hodnotit**, zda členské státy prostřednictvím svých strategických plánů budoucí SZP plní stanovené cíle

CÍLE Strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“

důraz na udržitelnost v
obchodních dohodách

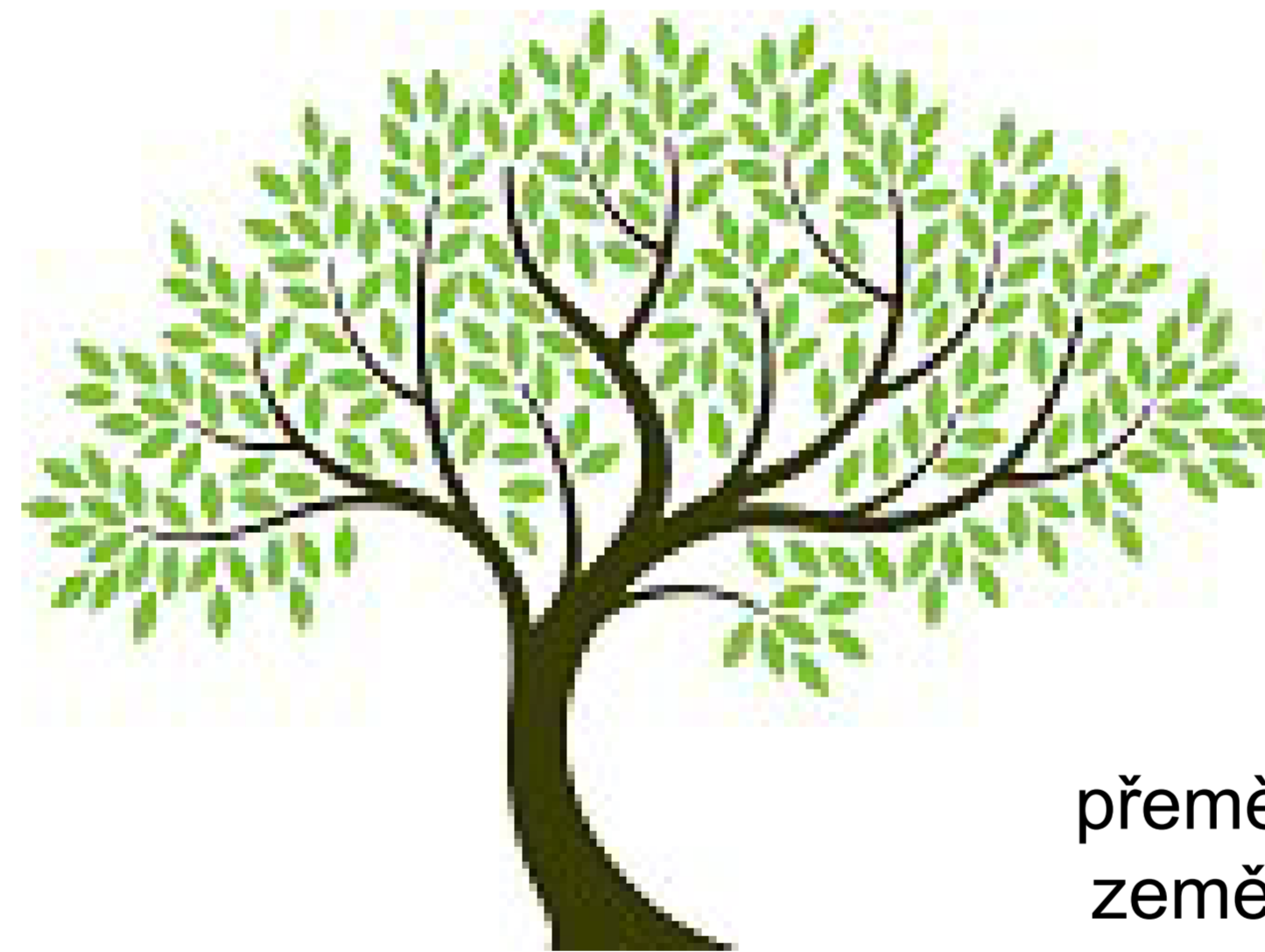
podpora nízkouhlíkového
zemědělství

zavedení harmonizované
povinné označování nutričních
údajů

snížení objemu
potravinového odpadu

posílení boje proti
podvodům v
potravinářství

rozvoj výzkumu a inovací

CÍLE Strategie „K biodiverzitě do 2030“

obnova poškozených ekosystémů a řek

30 % evropských území a moří
přeměnit na řízené chráněné oblasti

navrácení opylovačů na
zemědělskou půdu

přeměnit 10 % plochy
zemědělské půdy na
území s vysokou
biologickou
rozmanitostí

Strategie „Od zemědělce
ke spotřebiteli“
a Strategie k biodiverzitě

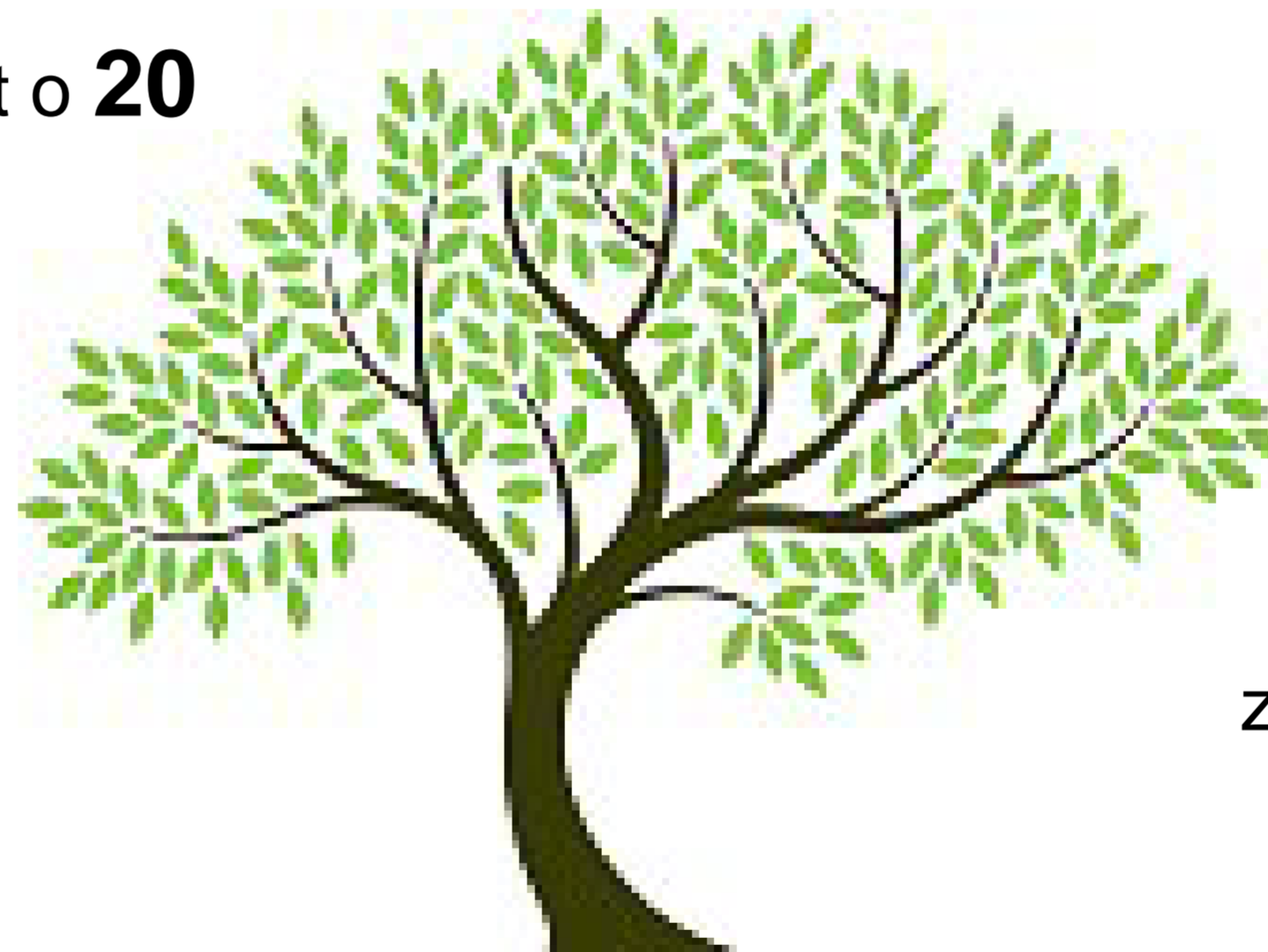

Základní **CÍLE** stanovené v obou strategiích

používání hnojiv snížit o **20**
%

únik živin snížit o **50**
%

omezit používání
pesticidů o **50 %**

používání
antimikrobiálních látek
snížit o **50 %**

plochy ekologického
zemědělství zvednout
na **25 %**

BALÍČEK „FIT FOR 55“

- EK dne 14. 7. 2021 zveřejnila balíček „**FIT for 55**“, který reviduje evropskou legislativu z oblasti klimatu, energetiky a dopravy
- Jeho primárním cílem je zajistit snížení čistých emisí skleníkových plynů v EU o **nejméně 55 % do roku 2030** oproti roku 1990 a nasměřovat tak EU jako celek ke splnění cíle klimatické neutrality do roku 2050
- Cíle jsou v souladu s ambicemi Zelené dohody pro Evropu a představují ambiciózní příspěvek EU ke splnění cílů Pařížské dohody
- Dotkne se i sektoru zemědělství a lesnictví
- Obsahuje také revizi nařízení o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví nebo revizi směrnice o podpoře obnovitelných zdrojů.

SHRNUTÍ

- Probíhá intenzivní práce na Strategickém plánu a příprava celého administrativního a kontrolního systému
- Veškeré legislativní a technické aspekty SZP musí být připraveny do 1. 1. 2023 (např. úpravy zákona o zemědělství a zákona o SZIF, nastavení IACS, apod.)
- Požadavek na plnění EGD prostřednictvím SZP bude!
- Ambice = podmínka schválení Strategického plánu
- Největší otazník – požadavky EK na jednotlivé státy
- Pozice ČR – snižovat mají ČS s intenzitou vstupů nad průměrem EU, neohrozit konkurenceschopnost EU a ČR

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST

ING. MILOŠ PINKAS

TEL: 221814551

MILOS.PINKAS@MZE.CZ